

Dirección Xeral de Formación Profesional

Proba para a obtención do título de bacharel 2024

Exercicio / Ejercicio	2.º
Período	2
Modalidade / Modalidad	Humanidades e Ciencias Sociais / Humanidades y Ciencias Sociales
Exame de / Examen de	Historia do Mundo Contemporáneo e Xeografía / Historia del Mundo Contemporáneo y Geografía

1.º apelido / 1.º apellido	
2.º apelido / 2.º apellido	
Nome / Nombre	
DNI	

1. Formato da proba / *Formato de la prueba*

Duración

- Este exercicio terá unha duración máxima de 60 minutos.

Este ejercicio tendrá una duración máxima de 60 minutos.

Formato

- A proba consta de catro preguntas.

La prueba consta de cuatro preguntas.

Puntuación

- A puntuación de cada pregunta aparece a carón do enunciado.

La puntuación de cada pregunta aparece al lado del enunciado.

Orientacións / *Orientaciones*

- O exame realizarase con bolígrafo azul ou negro.

El examen se realizará con bolígrafo azul o negro.

2. Exercicio / Ejercicio

Texto

O poeta Federico García Lorca escribe aos seus pais a primeira semana de novembro de 1929 unha carta desde Nova York na que conta a súa experiencia nas xornadas que sucederon ao afundimento a bolsa:

«Estes días tiven o gusto (ou o desgusto) de ver a catástrofe da Bolsa de Nova York. Perdéronse 12 billóns de dólares! O espectáculo de Wall Street era inenarrable. Eu estiven máis de sete horas entre o xentío nos momentos do gran pánico financeiro. Os homes gritaban e discutían como feras e as mulleres choraban en todas partes [...]. Esta era a xente que quedaba na miseria da noite para a mañá... E claro!, canto máis pánico había, máis baixaban as accións [...]. Cando saín daquel inferno en plena sexta avenida atopei interrompida a circulación. Era que do 16 piso do Hotel Astor se lanzara un banqueiro ás lousas da rúa. Eu cheguei no preciso momento en que levantaban ao morto».

Christopher Maurer e Andrew A. Anderson, *Federico García Lorca en Nueva York y Cuba: Cartas y recuerdos* (tradución propia)

El poeta Federico García Lorca escribe a sus padres la primera semana de noviembre de 1929 una carta desde Nueva York en la que cuenta su experiencia en las jornadas que sucedieron al desplome de la bolsa:

«Estos días he tenido el gusto (o el disgusto) de ver la catástrofe de la Bolsa de Nueva York. Se han perdido ¡12 billones de dólares! El espectáculo de Wall Street era inenarrable. Yo estuve más de siete horas entre la muchedumbre en los momentos del gran pánico financiero. Los hombres gritaban y discutían como fieras y las mujeres lloraban en todas partes [...]. Esta era la gente que se quedaba en la miseria de la noche a la mañana... ¡Y claro!, cuanto más pánico había, más bajaban las acciones [...] Cuando salí de aquel infierno en plena sexta avenida encontré interrumpida la circulación. Era que del 16 piso del Hotel Astor se había arrojado un banquero a las losas de la calle. Yo llegué en el preciso momento en que se levantaba al muerto».

Christopher Maurer e Andrew A. Anderson, *Federico García Lorca en Nueva York y Cuba: Cartas y recuerdos*

1. Partindo do texto anterior, responda as cuestións seguintes.

Partiendo del texto anterior, responda a las cuestiones siguientes.

(Valoración: 3 puntos; a) 1 punto, b) 1 punto, c) 1 punto)

- a) Expoña os acontecementos narrados no texto. / *Exponga los acontecimientos narrados en el texto.*
- b) Indique as causas que provocaron os feitos que se relatan. / *Indique las causas que provocaron los hechos que se relatan.*
- c) Explique de que maneira afectou este suceso a outros países en Europa. / *Explique de qué manera afectó este suceso a otros países en Europa.*

- a) O texto refírese á crise do crack do 29, tamén coñecida como a Gran Depresión; foi unha das peores crises económicas na historia dos Estados Unidos e tivo un grande impacto en todo o mundo. Iniciouse en outubro de 1929, cando a bolsa de Nova York se afundiou e os prezos das accións caeron drasticamente.

O afundimento bolsista provocou unha caída na confianza dos investidores e unha gran retirada de capitais dos bancos, o que levou a unha crise bancaria xeneralizada. Isto á súa vez provocou unha redución no investimento e o consumo, o que fixo que a produción e o emprego caesen rapidamente.

A medida que a crise se profundaba, produciuse unha diminución no comercio internacional e un aumento nas barreiras comerciais. A Gran Depresión durou ata a década de 1930 e tivo un impacto duradeiro na economía mundial, o que levou a cambios significativos nas políticas económicas e a regulación financeira.

- b) As causas do crack do 29 foron múltiples e complexas, e pódense dividir en factores a curto prazo e factores a longo prazo.

Entre os factores a curto prazo, inclúense a especulación excesiva na bolsa de valores, na que os investidores compraban accións coa expectativa de obter grandes ganancias en pouco tempo, o que provocou un aumento nos prezos das accións e unha burbulla especulativa. Ademais, a falta de regulación e supervisión efectiva do mercado de valores permitiu que se producisen prácticas financeiras arriscadas e mesmo fraudulentas, como a compra de accións con diñeiro prestado.

Entre os factores a longo prazo, atópanse a desigualdade económica e a falta de poder adquisitivo da poboación, xa que moitos traballadores non tiñan suficiente salario para consumir e así manter a economía en equilibrio.

Ademais, a economía estadounidense medrara a un ritmo insostible durante a década de 1920, o que levou a unha sobreprodución e a unha acumulación de débedas e especulación financeira. Finalmente, o aumento nas taxas de interese por parte da Reserva Federal e a contracción do crédito provocaron unha caída no investimento e o consumo, o que fixo que a economía se desacelerara e finalmente colapsara.

- c) A extensión do crack da Bolsa de Nova York en 1929 a outros países debeuse principalmente á interconexión da economía do sistema capitalista que se desenvolveu en importante crecemento que Europa e os EEUU experimentaron na década dos 20.

Naquel entón, moitos países do mundo estaban integrados na economía mundial e dependían do comercio internacional para o seu crecemento económico. Ademais, moitos destes países europeos tomaran préstamos de bancos estadounidenses para financiar o seu desenvolvemento.

Cando se produciu o afundimento bolsista en Wall Street, os investidores internacionais retiraron os seus investimentos e préstamos de Estados Unidos, o que provocou unha contracción do crédito e unha diminución no investimento e o comercio internacional. Ademais, a caída na demanda de produtos de consumo de Estados Unidos afectou ás exportacións doutros países, o que empeorou a situación económica global.

O sistema monetario internacional da época, que estaba baseado no patrón ouro, tamén contribuíu á propagación da crise. Os países que acumularan reservas de ouro tentaron protexelas restrinxindo as importacións e aumentando as barreiras comerciais, o que agravou a diminución do comercio internacional.

2. Defina os seguintes conceptos.

Defina los siguientes conceptos.

(Valoración: 2 puntos; a) 1 punto, b) 1 punto)

- a) Taylorismo. / *Taylorismo.*

b) Cortina de ferro. / *Telón de acero.*

- a) Taylorismo: Foi a racionalización das tarefas industriais, estudadas ata o máis mínimo movemento, para estandarizar modelos e a súa fabricación en serie nas cadeas de montaxe das grandes fábricas, o que permitiu un aumento da produtividade de cada traballador, o abaratamentos dos custos e un enorme crecemento dos produtos elaborados.
- b) Cortina de ferro: É un termo acuñado por Churchill en 1946 que fai referencia á división do mundo en dous bloques inimigos: o bloque capitalista e o bloque comunista, dando lugar a unha etapa de tensións nas relacións internacionais.

3. Defina os seguintes conceptos.

Defina los siguientes conceptos.

(Valoración: 2 puntos; a) 0,5 puntos, b) 0,5 puntos, c) 0,5 puntos, d) 0,5 puntos)

- a) Estiaxe. / *Estiaje.*
- b) Isóbara. / *Isobara.*
- c) Acuicultura. / *Acuicultura.*
- d) Taxa de fecundidade. / *Tasa de fecundidad.*

- a) **Estiaxe:** Período durante o cal os ríos ou outras correntes de auga alcanzan o seu caudal máis baixo. A este nivel dáselle o nivel 0 e, a partir del, mídese a altura das augas. En España, as estiaxes son especialmente acusadas nos ríos mediterráneos da metade meridional da Península.
- b) **Isóbara:** Liña imaxinaria que une os puntos da superficie terrestre que rexistran unha mesma presión atmosférica. Nos mapas do tempo, as isóbaras trázanse cada 4 mbs. Cando o seu valor supera o da presión normal (1013 mb) constitúen anticiclóns; cando se sitúa por abaixo, borrascas.
- c) **Acuicultura:** É o conxunto de actividades que, mediante algún tipo de intervención no ciclo biolóxico ou no medio no que habitan os peixes, permite controlar a súa reprodución e/ou crecemento. É moi significativa en Galicia, e está restrinxida a un pequeno abano de especies, principalmente peixes, moluscos e crustáceos, en función da súa importancia económica e do desenvolvemento dunha tecnoloxía axeitada e limitada especialmente á beiramar ou ás augas continentais.
- d) **Taxa de fecundidade.** É a que relaciona o número de nados vivos nun ano co número de mulleres en idade de ter fillos (entre 15 e 49 anos), e exprésase en tantos por mil. A taxa de fecundidade é igual ao número de nacementos multiplicado por 1000, dividido polo número de mulleres entre 15 e 49 anos. A taxa é alta se o valor é superior a 150 ‰, media se está situada entre 150 ‰ e 75 ‰ e baixa se é inferior a 75 ‰.

4. Comente as seguintes imaxes seguindo o esquema das preguntas.

Comente las siguientes imágenes siguiendo el esquema de las preguntas.

(Valoración: 3 puntos; a) 1 punto, b) 1 punto, c) 1 punto)

A reconversión industrial da área metropolitana de Bilbao nos anos oitenta potenciou a economía da rexión e revolucionou a paisaxe urbana, e segue sendo o motor da comunidade. / *La reconversión industrial del área metropolitana de Bilbao en los años ochenta potenció la economía de la región y revolucionó el paisaje urbano, y sigue siendo el motor de la comunidad.*

- a) Sinala os elementos naturais e humanos que aparecen nas dúas fotografías. / *Señale los elementos naturales y humanos que aparecen en las dos fotografías.*
- b) Expoña as características que definen a paisaxe industrial, indicando as que se poidan concretar na imaxe correspondente da esquerda. / *Exponga las características que definen el paisaje industrial, indicando las que se puedan concretar en la imagen correspondiente de la izquierda.*
- c) Relacione a imaxe correspondente á actualidade coa reestruturación industrial e os novos usos do solo producidos nas últimas décadas. / *Relacione la imagen correspondiente a la actualidad con la reestructuración industrial y los nuevos usos del suelo producidos en las últimas décadas.*

- a) Estamos diante de dúas fotografías aéreas dunha mesma zona con varios anos de diferenza, o que permite observar a súa transformación.

O principal elemento natural que se define nesta área urbana é a ría, que vertebra e divide un territorio con diferentes usos do solo. Tamén se albiscan na fotografía os montes que rodean a cidade. As zonas verdes ocupan un espazo moi reducido por mor do avance da urbanización que foi ocupado de maneira intensa desde a industrialización que se inicia no século XIX.

Na fotografía da esquerda predominan os elementos humanos (edificios e vías de comunicación, como as pontes que cruzan a ría), que presentan una ampla densidade. Obsérvase un uso residencial con diferentes tipoloxías de edificios, e un uso industrial relacionado co desenvolvemento dunha industria tradicional que creceu dentro da área urbana deixando a súa negativa pegada estética e ambiental.

A fotografía da dereita representa a mesma área transformada ao eliminar este espazo industrial tradicional

e obsoleto por un máis moderno e vangardista, cunha elevada calidade sociocultural e ambiental.

- b)** A imaxe da esquerda contén un espazo que no seu momento representa unha cidade rodeada dunha área industrial tradicional, degradada ambiental e paisaxisticamente. A ría que vertebra o espazo da fotografía tivo unha intensa especialización nunha actividade industrial (a siderúrxica), deixando á marxe calquera outro tipo de aproveitamento do espazo, o que levaría á poboación a vivir «de costas» á ría ao ser, polo tipo de industria alí asentada, unha área hostil para o ser humano, exclusivamente xeradora de recursos e cunha escasa sostibilidade, o que limita a calidade de vida dos seus habitantes.

Estas características que visualizamos na imaxe que representa o pasado recente da cidade de Bilbao son comúns á maior parte das cidades industriais que adoitan ser centros económicos importantes, onde se concentra a produción e transformación de bens e materiais. Contan con amplas áreas dedicadas á instalación de fábricas, plantas de produción e almacéns. Estas zonas industriais están deseñadas para facilitar a produción e a loxística, cunha infraestrutura adecuada para o transporte de mercadorías.

As cidades industriais adoitan ter unha ampla gama de sectores industriais representados, que van desde a manufactura pesada ata a produción de bens de consumo. Hai que destacar que estes núcleos xeran un gran número de empregos, tanto directos como indirectos, relacionados coas actividades industriais, de modo que atraen a traballadores especializados en diferentes áreas (inmigración).

Contan cunha infraestrutura desenvolvida para satisfacer as necesidades das empresas e a poboación. Isto inclúe estradas e vías de transporte eficientes, sistemas de subministración de enerxía, redes de comunicación avanzadas, servizos de auga e saneamento, así como instalacións de educación e saúde adecuadas.

Debido á natureza das actividades industriais, as cidades industriais a miúdo enfrontan desafíos ambientais. A contaminación do aire, a auga e o chan poden ser problemas significativos. Neste sentido, é importante ter en conta que o desenvolvemento das cidades industriais evolucionou ao longo do tempo (como é o caso da que nos ocupa), e nalgúns rexións, deuse paso á diversificación económica e á transformación cara a cidades máis orientadas á tecnoloxía e aos servizos.

- c)** A imaxe máis recente amosa unha transformación importante. A área industrial contaminante foi transformada, recuperando a ría como eixo vertebrador da cidade ao convertela no principal corredor natural neste espazo urbano aumentando a súa calidade ambiental. Trátase dun espazo terciarizado, peonil, comercial, de lecer e outros servizos. Tamén podemos observar na fotografía a aposta por espazos humanizados, máis creativos e innovadores, produto dunha planificación e ordenación do territorio por parte dos poderes públicos.

A construción de edificios emblemáticos realizados por arquitectos cunha importante proxección internacional contribuíu a mellorar a imaxe e o atractivo da cidade. Neste caso o edificio Guggenheim de Frank Gehry, coa súa singular xeometría, converteuse no símbolo máis recoñecido e emblemático da transformación da cidade e a súa aposta por unha cidade que reconcilie a cultura coa natureza e o ser humano co ecosistema do que forma parte.